

Rast industrijske proizvodnje v novembru precej nad pričakovano

Od 8. do 14. januarja 2022

Novembrska industrijska proizvodnja v območju evra nad pričakovanji

Industrijska proizvodnja v novembru je bila v **območju evra** višja za 2,3 % glede na predhodni mesec, kar je visoka rast. Zmerno rast se je sicer pričakovalo, saj je bil padec v oktobru 1,3-odstoten. Opozoriti je potrebno tudi na statistično anomalijo, povezano z Irsko, kjer je industrijska proizvodnja »na papirju« v oktobru upadla za 32 %, v novembru pa je porasla za 37 %. V Nemčiji in Franciji se je novembra nekoliko znižala, porasla je v Španiji in na Nizozemskem. Kljub padcu v Nemčiji so ostale države srednje Evrope beležile krepko rast. Na Poljskem je rast znašala 5,9 %, na Češkem 4,8 %, na Slovaškem 3,5 %, na Madžarskem 2,9 % in v Sloveniji 2,8 %. Na ravni EU-27 se je novembra okrepila predvsem rast proizvodnje investicijskih dobrin (+2,3 %), potrošnih dobrin (+3 %, sicer po 3,4-odstotnem padcu v oktobru) in vmesnih proizvodov (1,4 %), medtem ko je bila pri trajnih dobrinah (vozila ipd.) nespremenjena.

Vse kaže, da bodo vse produktne kategorije v zadnjem četrtletju 2021 beležile rast. Knjiga naročil ostaja krepka in pričakovanja o prihodnji rasti industrijske proizvodnje ugodna. Še vedno je glavnina omejitev pri aktualni rasti povezana s pomanjkanjem materialov (surovin, polproizvodov) in zaposlenih. Rast števila okužb v Evropi negativno vpliva na razpoložljivost delovne sile.

Novembra tudi avtomobilska industrija v Sloveniji z rastjo

Skupna vrednost industrijske proizvodnje je bila v novembru 2021 v **Sloveniji** za 2,8 % višja kot v oktobru 2021, kar je bilo krepko več od naših pričakovanj (brez spremembe glede na oktober). V predelovalnih dejavnostih in rudarstvu je bila višja (za 3,2 % oz. za 2,6 %), v energetiki pa nižja (za 2,9 %), predvsem zaradi slabše vodnatosti rek. V primerjavi z industrijsko proizvodnjo v novembru 2020 je bila višja za 10,1 %, od tiste v novembru 2019 za 8,7 %. Rast cen se je pospešila. **Skupen prihodek od prodaje** je novembra porasel za 4,3 % (v predelovalnih dejavnostih za 4,2 %), od tega je na domačem trgu porasel za 7,3 % in na tujem za 4,3 %. Na letni ravni, tj. glede na november 2020, je bil višji za 17,0 %, glede na november 2019 pa za 15,1 %.

Po **dejavnostih** je bila rast industrijske proizvodnje na mesečni ravni izrazita v proizvodnji pijač (+20 %; na letni ravni: +42 %) in proizvodnji oblačil (+14 %; na letni ravni: +33 %), proizvodnji usnja in usnjenih izdelkov (+8 %), proizvodnji elektronskih in optičnih izdelkov (+20 %; na letni ravni: +34 %) kot tudi v proizvodnji motornih vozil (+9 %, vendar na letni ravni: -10 %). S padci so se soočili v obdelavi in predelavi lesa (-7 %; na letni ravni: +18 %), v proizvodnji živil (-2 %; na letni ravni: +10 %) in drugih raznovrstnih dejavnostih (-9 %; +46 % na letni ravni). Tudi rast industrijske proizvodnje v prvih 11 mesecih je bila izjemno visoka. V osmih dejavnostih je bila višja od 20 % (tekstilije, kemikalije, kovinski izdelki, električne naprave, motorna vozila, pohištvo, druge raznovrstne dejavnosti, popravila in montaža strojev).

Izvoz storitev v novembru pričakovano višji

Izvoz storitev je po podatkih iz plačilne bilance (Banka Slovenije) v novembru znašal 752 mio EUR, kar je bilo malo manj od naših pričakovanj (769 mio EUR) in hkrati za 7,9 % več kot novembra 2019 (697 mio EUR). Pričakovano je bil višji kot lani izvoz storitev transporta (za šestino), potovanj (za 180 %) in ostalih poslovnih storitev (za 72 %). Izvoz potovanj je novembra še za 38 % zaostajal za vrednostjo iz novembra 2019, v enajstih mesecih leta 2021 pa za 49 % (1,3 mrd EUR manj).

Uvoz storitev je bil v novembru 2021 višji za 29 % glede na november 2020 (+120 mio EUR) in je porasel manj od izvoza (+211 mio EUR). Za 43 mio EUR se je povečal uvoz storitev transporta, za 30 mio EUR potovanj in za 30 mio EUR ostalih poslovnih storitev. Uvoz gradbenih storitev se je celo znižal, in sicer za 5 mio EUR na 19 mio EUR v novembru.

Kemični proizvodi zelo pomembni pri rasti uvoza in izvoza blaga

Podrobnejši podatki o **izvozu blaga** v oktobru 2021 so pokazali, da so kemični proizvodi, stroji in transportne naprave ter izdelki, razvrščeni po materialu prispevali 77 % (3,9 mrd EUR) k prirastu celotnega izvoza blaga v prvih 10 mesecih leta (5,1 mrd EUR). Znotraj teh je izstopala rast izvoza električnih strojev in naprav (+469 mio EUR), železa in jekla (+331 mio EUR) ter medicinskih in farmacevtskih proizvodov (+964 mio EUR). Izvoz zadnjih je bil relativno višji za 16 % glede na enako obdobje lani, njihov prispevek k povečanju pa je bil 19-odstoten.

Pri rasti **uvoza blaga** (+8 mrd EUR) je izstopala rast uvoza kemičnih proizvodov (36 % celotne rasti), in sicer predvsem organskih kemičnih proizvodov. Sledil je pomen uvoza strojev in transportnih naprav (+2 mrd EUR; 25 % prirasta) in izdelkov, razvrščenih

po materialu (+1,4 mrd EUR; 17 % prirasta). Pri zadnjih je izstopala predvsem rast uvoza železa in jekla, barvnih kovin in kovinskih izdelkov.

Vrednost opravljenih gradbenih del z nizko rastjo

Novembrski podatki o **opravljenih gradbenih delih v Sloveniji** so precej razočarali. Po visokem oktobrskem padcu (-9,2 % glede na september po sezonsko prilagojenih podatkih) smo pričakovali 10-odstotno rast v novembru. Dejanska (po prvi oceni) je bila pri 2,2 %. Na **stavbah** je bila mesečna rast visoka in skladna z našo oceno (10 %, od tega na stanovanjskih rast 7,2 % in pri poslovnih za 20,8 %). Na **gradbeno inženirskih objektih** je bila rast pod pričakovanji (+2,4 %) kot tudi pri **specializiranih gradbenih delih** (+1,2 %).

Vrednost gradbenih del je bila v prvih enajstih mesecih 2021 za 6,2 % nižja od vrednosti del v istem obdobju prejšnjega leta. Vrednost del na stavbah in vrednost specializiranih gradbenih del sta bili nižji, prva za 23,5 %, druga za 2,3 %, vrednost del na gradbenih inženirskih objektih pa je bila višja za 5,1 %. Podatki o gradnji stavb in specializiranih gradbenih delih so manj zanesljivi, za zadnjih 6 mesecev so začasne narave.

Visoka rast blagovnega pretovora po cestah

Tovorna motorna vozila, registrirana v Sloveniji, so v 3. četrletju 2021 prepeljala za 8 % več blaga kot lani, naložena pa so opravila za 6 % več kilometrov. V **notranjem prometu** so prepeljala 62 % vsega blaga (7 % več kot lani), v **mednarodnem** za 9 %. Glede na predkrizno četrletje (3. četrletje 2019) je bila rast pretovora blaga višja za 14 %, od tega v notranjem za 22 % in v mednarodnem za 2,6 %. Izjemno visoka rast v notranjem prometu glede na to obdobje je posledica tako rasti industrije, gradbeništva in trgovine, ki so dejavnosti, ki največ povprašujejo po cestnem tovornem prevozu blaga.

Stopnja anketne brezposelnosti v EU-27 navzdol, v Sloveniji nespremenjena

Stopnja anketne brezposelnosti v območju evra se je novembra pričakovano še nekoliko znižala (s 7,3 % v oktobru na 7,2 %). V EU-27 je bil padec večji (iz 6,7 % na 6,5 %). V Sloveniji je ostala nespremenjena glede na oktober, pri okoli 4,8 % (avgusta pri 4,6 %).

Stopnja brezposelnosti mladih je v EU-27 znašala 15,4 % (v območju evra 15,5 %). V Sloveniji je znašala 12,8 % (podatek sicer velja za september 2021, novejšega ni).

Stopnja varčevanja v območju evra le počasi navzdol

Stopnja varčevanja gospodinjstev se je v 3. četrletju 2021 po sezonsko prilagojenih podatkih znižala na 15 % (19 % v 2. četrletju), kar je najnižji delež po zadnjem četrletju 2019 (pred izbruhom COVID-19). Kljub temu je v 2016-2019 v povprečju znašala med 12 in 13 %. Na drugi strani se je **stopnja investiranja** gospodinjstev povečala na 9,6 %, kar je zgodovinsko visok delež (med 2016 in 2020 je bil pretežno med 8 in 9 %). **Bruto razpoložljiv dohodek** gospodinjstev se je povečal za 0,8 % glede na 2. četrletje 2021, kar je pomembna upočasnitev (2,2 % v 1. četrletju 2021 in 1,4 % v 2. četrletju 2021).

Uvozna odvisnost EU-27 od Kitajske in Rusije še krepkejša

Novembrski podatki o **menjavi blaga po glavnih trgovinskih partnericah EU-27** so pokazali, da so imele ključni prispevek k **rasti izvoza držav EU-27** (+12,8 % v prvih 11 mesecih 2021) ZDA (+40 mrd EUR), Kitajska (+21 mrd EUR), Švica (+12 mrd EUR) in Rusija (+9 mrd EUR). Združeno kraljestvo je še vedno drugi najpomembnejši izvozni trg, vendar je bila rast izvoza le pri 7 mrd EUR (+2,6 %).

Pri **uvozu blaga** je izstopala rast uvoza iz Kitajske (+70 mrd EUR) in Rusije (+56 mrd EUR), kar je bilo posledica rasti uvoza surovin in drugih polizdelkov. Uvoz iz ZDA je porasel za 22 mrd EUR, iz Združenega kraljestva pa je upadel za 20 mrd EUR.

Cene stanovanj še vedno krepko navzgor v območju evra in EU-27

Cene stanovanjskih nepremičnin so se v 3. četrletju 2021 v **območju evra** okrepile za 3,3 % (glede na predhodno četrletje), kar je znatna rast glede na rast v drugem (+2,6 %) ali prvem četrletju (+1,3 %). Na letni ravni so bile tako višje za 8,8 % (v EU-27 za 9,2 %). V polovici držav je bila rast višja od 10 % na letnem nivoju. Pri tem so izstopale Nizozemska (+17 %), Estonija (+17 %), Litva (+19 %) in Češka (+22 %). Rast v Cipru, Španiji in Italiji je bila najnižja (med 2,2 in 4,2 %), kar lahko pripišemo vplivu pandemije na manjše zanimanje za nakupe turističnih nepremičnin.

Nov rekord v rasti cen v ZDA

Rast cen v ZDA je bila najvišja po letu 1982 in je decembra dosegla 7 % na letni ravni (osnovna inflacija 5,5 %). Presenetljivo so se povišale cene oblačil (za 1,7 % glede na november). Dražila so se še vozila, stroški namestitve in hrana. Cene rekreacije in goriv so upadle. Anketa Združena neodvisnih podjetij je pokazala, da je delež podjetij, ki bodo dvigovala cene, najvišji v zadnjih 40 letih. Prav tako je rekordno visok delež podjetij, ki bo dvignil cene v naslednjih treh mesecih. V naslednjih mesecih bi se medletna rast cen morala umiriti, vendar verjetno ne bo upadla pod 3 % v 2022. Pri tem oceni je vključeno pričakovanje, da se bo od poleti naprej dobavljivost surovin izboljšala, pri nekaterih kategorijah pa bi se cene morale znižati (rabljena vozila). Tveganja za ohranitev visoke rasti cen so povezane z dvigom stroškov dela, cenovno močjo podjetij in omejitvenimi ukrepi v Aziji, ki slabijo proizvodnjo industrijskega in potrošnega blaga, namenjenega za svetovne trge.

Dogodki v prihodnjem tednu: mnenje slovenskih potrošnikov

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen/opis
17. 1. 2022, ponedeljek	Monetarne odločitve japonske centralne banke	Bank of Japan	Morebitne spremembe ukrepov na področju kvantitativnega sproščanja
17. 1. 2022, ponedeljek	Prihodi in prenočitve turistov, EU-27, oktober 2021	Eurostat	Število prihodov in prenočitev domačih in tujih turistov v državah EU-27
18. 1. 2022, torek	Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija, november 2021	Statistični urad RS	Število delovno aktivnih po registrskih virih
19. 1. 2022, sreda	Vrednost opravljenih gradbenih del, EU-27, november 2021	Eurostat	Vrednost opravljenih gradbenih del po najpomembnejših sklopih
19. 1. 2022, sreda	Monetarne odločitve kitajske centralne banke	Kitajska centralna banka	Odločitve o spremembi centralne obrestne mere in drugih ukrepih
20. 1. 2022, četrtek	Statistika gradbenih dovoljenj za stavbe, Slovenija, december 2021	Statistični urad RS	Gradbena dovoljenja po vrstah gradenj
21. 1. 2022, petek	Indeksi cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, Slovenija, december 2021	Statistični urad RS	Indeks cen pri proizvajalcih v Sloveniji
21. 1. 2022, petek	Mnenje potrošnikov, Slovenija, januar 2022	Statistični urad RS	Razpoloženje potrošnikov ob začetku leta 2022
21. 1. 2022, petek	Četrtletni podatki o javnem dolgu in javno-finančnem primanjkljaju, EU-27, 3. četrletje 2021	Eurostat	Podatki o javnih finančah v 3. četrletju 2022

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija, november 2021	911.820 (oktober 2021)	914.000	2
Indeksi cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, Slovenija, december 2021/november 2021	+0,9 % (november 2021/oktober 2021)	+1,2	3
Mnenje potrošnikov, Slovenija, januar 2022	-24 (december 2021)	-26	4

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

Ključne aktualne teme za poslovne uporabnike

Inflacija, cene in dosegljivost surovin, redke zemlje, minimalna plača, zaježitveni ukrepi in državni odloki, fiskalna politika po 2023, pomanjkanje zaposlenih, cene nepremičnin, obrestne mere, zelena transformacija in NOO, cene električne energije, nafte in zemeljskega plina, dohodninska reforma, geopolitične napetosti v Vzhodni Evropi.